

של ש אכרים שם לות כנו ויוחושווה שנפחת כיופים ולשוו אשרשותה נפינו הן הפיודו נ ויכרכו 'וישנהן ויפיורו וירוחיון ניעריע ויקרי יותשהיך הוכעי כל פה ור ינדה וכו ושון וד הנטכעום קנחהום עיולר הינבהום בינ לר תני ום דווה ופנד היולינו ויילי אסתיעוד וכר תשתחנה ול הלכנות יריונד ול היכוליות ידוורו שוור שכר שטתוכ ש שעיותר תוויני תיונותבה היור פונד מיכי על יותוק מינב עב ויוכון מיוולו נד ידמה לר וחיישנהלד ותיישיור לך הא הוביו הבשר והשרא אשלישי הונה כרחווין שווים ויוריד היי מנעינוות שור הגרול נכטר טיוך הונטר וניטו ניטוים והער כחיילי עריותוך חיולך היושכשל כפייום ונשירשוט עד חיום וקדוש שיוונהלודוני ונשכקר ונכרר את שם קרשר טוד לוווכול

תייל ומושיע פודה זויש ויופינם הויהם
כל שת יצה ויעדה אין לעילר אלא אתה "יי

היאטונים והאחינים ליך ל כיות אדוול
תלדות היהול בתושפות והיוניג שליון כ
מסר וכיאתין כיחוים ויי שיוו עי לא יעם
זלין יש היועורי ישנים והייקיין עדינים והיו
אליים והיותי אפויים ובסיחקע עלים והיו
כשעים לך לכדר אנחע יווים" אילופע יולא
שירה כים ולשובע יינה כהותן וליו ושפתה
שירה כים ולשובע יינה כהותן וליו ושפתה
שיח כיירתי יקיע שינים ויוליע דלית כיי
יידיע פיוסות כשיי שיים ויוליע דלית כיי
יידיע פיוסער שייה וואלה יולא אליי ולכיך

Les manuscrits hébreux de la BnF

histoires, itinéraires, images

colloque organisé dans le cadre du projet ANR BiNaH par la section hébraïque de l'IRHT

Musée d'art et d'histoire du Judaïsme (mahJ), Auditorium

Les manuscrits hébreux de la BnF

histoires, itinéraires, images

9 h	Accueil et ouverture
	Chair Emma ABATE
9 h 30	Judith Olszowy-Schlanger Les fragments de la Geniza du Caire à la BnF
9 h 40	Roberta TONNARELLI Manuscrits italiens des XIII ^e -XIV ^e siècles à la BnF : Quelques notes paléographiques et codicologiques
	Questions
10 h 15	Javier DEL BARCO De l'Espagne à la BnF en passant par l'Italie : le parcours italien des Bibles hébraïques ibériques
10 h 35	Elodie ATTIA Les manuscrits ashkénazes : entre migration(s) et transmission(s)
	Questions
11 h 10	Pause - café
11 h 20	Sonia FELLOUS Images, héritages et singularités : les manuscrits hébreux enluminés de la Bibliothèque nationale de France entre tradition et adaptation
11 h 40	Margherita MANTOVANI L'exégèse biblique dans les manuscrits en caractères hébraïques de la Bibliothèque nationale de France
12 h 00	Davide MANO Le <i>Pahad Yitshaq</i> de Isaac Lampronti (BnF, Hébreu 458-577) : première encyclopédie en hébreu au cœur du XVIII ^e siècle
	Questions
12 h 50	Déieuner

Jeudi 9 octobre 2025

Musée d'art et d'histoire du Judaïsme

	Chair Sonia Fellous
14 h	Emma ABATE La formation de la Bibliothèque de Caterina de' Medici
14 h 20	François BOUGARD Les manuscrits hébreux du cardinal de Richelieu : de la formation de la collection à son entrée à la Bibliothèque royale/nationale
14 h 40	Evelien CHAYES La collection de Guillaume Postel : une affaire de disjecta membra
	Questions
15 h 20	Pause - café
15 h 30	Giacomo CORAZZOL Les manuscrits hébreux de provenance stambouliote
15 h50	Saverio CAMPANINI Eliakim Carmoly entre histoire et aventure
	Questions
16 h 25	Laurent HÉRICHER La mission de Munk interprète en Égypte en 1840 et les acquisitions de manuscrits hébreux et arabes
16 h 45	Jean-Pierre ROTHSCHILD Curiosités textuelles dans les dernières cotes des « manuscrits théologiques » du catalogue de 1866
17 h 05	Questions
17 h 20	Clôture

La collection de manuscrits hébreux conservée à la Bibliothèque nationale de France constitue un ensemble d'une richesse exceptionnelle, tant par la diversité de ses contenus que par la variété de ses provenances et de ses périodes de production. Formée progressivement au fil des siècles, cette collection résulte de multiples modalités d'acquisition — legs, achats, saisies ou dons — et reflète une pluralité d'itinéraires, depuis les ateliers de scribes jusqu'aux rayonnages de l'institution.

Ce colloque se propose d'examiner ces trajectoires complexes à l'intersection de l'histoire des textes et de celle des collections. Porté par les membres du projet ANR BiNaH (Bibliothèque nationale « Hebraica ») — chargé de l'étude et du catalogage scientifique du fonds hébraïque —, il présentera un panorama des dynamiques ayant présidé à l'entrée de ces manuscrits dans les collections nationales.

Parmi les pièces abordées figureront des fragments issus de la Geniza du Caire, des bibles ibériques ayant transité par l'Italie, ainsi que des manuscrits provenant de Constantinople ou intégrés aux collections royales et érudites par des figures telles que Catherine de Médicis, Richelieu ou Carmoly. Ces objets racontent des histoires imbriquées, au croisement des univers juifs, des contextes chrétiens et des entreprises savantes.

L'événement offrira ainsi un éclairage sur les conditions de production, de transmission et de mise en valeur de ce patrimoine manuscrit, en soulignant son inscription dans des circulations culturelles et historiques à large échelle.

Entrée libre dans la limite des places disponibles

Organisation et contact

Emma ABATE, emma.abate@irht.cnrs.fr Sonia FELLOUS

Musée d'art et d'histoire du Judaïsme

Hôtel de Saint-Aignan 71, rue du Temple 75003 Paris

Métro/RER: Rambuteau (ligne 11) Hôtel de Ville (lignes 1 et 11)

Châtelet les Halles Bus: 29, 38, 75



Illustration: Paris, BnF, ms. Hébreu 643, Recueil de textes liturgiques, Paris, xıv^e s., f. 3v www.irht.cnrs.fr







